

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ISSN 2521-1293 (друкована версія)

ICV 2019 = 71.68

DOI 10.31652/2521-1307

DOI 10.31652/2521-1307-2021-32-1-300

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 23853-13693ПР від 03.04.2019*

**НАУКОВІ ЗАПИСКИ
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського.**

**Серія: Філологія
(мовознавство)**

Випуск 32

Вінниця – 2021

УДК 80/82 (062.522)
В 48

ISSN 2521-1293 (друкована версія)
ICV 2019 = 71.68
DOI 10.31652/2521-1307
DOI 10.31652/2521-1307-2021-32-1-300

В 48 Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : збірник наукових праць / гол. ред. Є. Б. Барань. Вінниця : ТОВ «фірма Планер», 2021. Вип. 32. 300 с.

Затверджено як друковане періодичне видання, що входить до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») (додаток 5 до наказу Міністерства освіти і науки України 24.09.2020 № 1188).

Рекомендувала до друку Вчена рада Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 15 від 23.06.2021 р.).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Барань Є. Б., кандидат філологічних наук, доцент (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове) (головний редактор);

Амеліна С. М., доктор педагогічних наук, кандидат філологічних наук, професор (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ) (заступник головного редактора);

Газдаг В. В., доктор філософії з галузі «Гуманітарні науки» Філологія, доцент (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове);

Горденська К. Г., доктор філологічних наук, професор (Інститут української мови НАН України, м. Київ);

Гороф'янюк І. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Дмітренко Н.Є., кандидат педагогічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Забужанська І. Д., кандидат філологічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Завальнюк І. Я., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Іваницька Н. Б., доктор філологічних наук, професор (Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця);

Іваницька Н. Л., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Петров О. О., кандидат філологічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Рамбішевська Д., доктор габілітат, професор (Інститут славістики Польської академії наук, м. Варшава, Польща);

Романюк С., доктор габілітат, професор (Варшавський університет, м. Варшава, Польща);

Сікора К., доктор габілітат, професор (Ягеллонський університет, м. Краків, Польща);

Черничко С. С., доктор філологічних наук, професор (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове);

Шинкарук В. Д., доктор філологічних наук, професор (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ);

Прокопчук Л. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця) (відповідальний секретар).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Мельник І. А., доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк);

Струганець Л. В., доктор філологічних наук, професор (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль).

Адреса редакційної колегії:

21101, м. Вінниця, вул. Острозького, 32, факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; тел. (0432) 275-589.
e-mail: naukovizap@gmail.com; <https://sites.google.com/site/naukazapmovoznavstvo>.

Статті подано в авторській редакції.

Під час використання матеріалів збірника покликання на «Наукові записки» є обов'язковим.

УДК 80/82 (062.522)

© Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2021

© Автори статей, 2021

ЗМІСТ

I. Актуальні питання теорії мови	16
Богатько Валентина, Завальнюк Інна, Кухар Ніна Проблеми граматичної системи сучасної української мови в науковій спадщині професора Петра Дудика (до 95-річчя від дня народження).....	16
II. Функційна семантика лексичних одиниць. Теорія номінації	30
Вдовенко Тетяна Функціонування біологічної термінології в сучасній англійській мові.....	30
Митько Неля, Домрачева Ірина, Коваль Людмила Лінгвістичний і методичний підходи до вивчення значень багатозначних слів.....	37
Орел Ірина Причини семантичних модифікацій фразеологізмів на позначення поверхневих етнокультурних стереотипів.....	46
Параскун Ірина Лексичні засоби маніпуляції: емоційно-експресивна лексика.....	53
Романова Наталя Семантика німецькомовних фразеологічних одиниць із зоонімом <i>ochse</i> «бик, віл».....	61
Цимбал Світлана Формування та функціонування неологізмів у соціальних мережах.....	69
III. Когнітивні та комунікативно-прагматичні аспекти лінгвістики	76
Біляцька Валентина Емоційно-сміслові навантаження концепту <i>душа</i> в романі-медитації у віршах «Паломник» Ігоря Павлюка.....	76
Глазова Світлана Функційна придатність пояснювальних конструкцій до реалізації ілокутивного наміру виправдання.....	86
Завальнюк Інна, Іваницька Ніна Сема та її варіанти в ієрархії номінацій синонімічних рядів українських словоназв денотатів.....	93
Караневич Мар'яна Наративи про Україну та маніпулятивні техніки в російських англомовних медіа.....	109
Красовська Інна Програма та методологія аудитивного аналізу емоційно насиченого англійського мовлення в когнітивній площині (аналіз кодування та декодування позитивних емоцій).....	118

CONTENTS

I. Current issues of linguistic theory.....	16
Bohatko Valentyna, Zavalnuik Inna, Kukhar Nina	
Problems of the grammatical system of the modern Ukrainian language in the scientific heritage of professor Petro Dudyk (to the 95th anniversary of his birth).....	16
II. Functional semantics of lexical units. The theory of nomination	30
Vdovenko Tetyana	
Functioning of biological terminology in modern English.....	30
Mytko Nelia, Domracheva Iryna, Koval Liudmyla	
Linguistic and methodological approaches to the study of the meanings of multiple-meaning words.....	37
Orel Iryna	
Causes of semantic modifications of phraseologisms for the designation of superficial ethnocultural stereotypes.....	46
Paraskun Irina	
Lexical means of manipulation: emotionally – expressive vocabulary.....	53
Romanova Natalya	
Semantics of German phraseological units with the zoonym <i>ochse</i> « <i>bull, ox</i> ».....	61
Tsymbal Svitlana	
Formation and functioning of neologisms in social networks	69
III. Cognitive and communicative-pragmatic aspects of linguistic	76
Biliatska Valentyna	
The emotional and semantic load of the <i>soul</i> concept in the verse novel-meditation «Palomnyk» by Igor Pavliuk.....	76
Hlazova Svitlana	
Functional suitability of explanatory structures for the realization of the illocutionary intention of justification.....	86
Zavalnuik Inna, Ivanytska Nina	
Sema and its variants in the hierarchy of nominations of synonymous series of ukrainian denotative phrases.....	93
Karanevych Mariana	
Narratives on Ukraine and manipulative techniques in Russian English-language media.....	109
Krasovskaya Inna	
Program and methodology of cognitively-biased auditory research of emotional English speech (coding and decoding of positive emotions).....	118

Іваницька Ніна Лаврентіївна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Україна).

Иваницкая Нина Лаврентьевна, доктор филологических наук, профессор, профессор кафедры украинского языка Винницкого государственного педагогического университета имени Михаила Коцюбинского (Украина).

Nina Ivanytska, Doctor of Philology, Professor, Ukrainian Language Department, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine).

Завальнюк Інна Яківна, доктор філологічних наук, професор, декан факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Україна).

Завальнюк Инна Яковлевна, доктор филологических наук, профессор, декан факультета филологии и журналистики имени Михаила Стельмаха Винницкого государственного педагогического университета имени Михаила Коцюбинского (Украина).

Inna Zavalniuk, Doctor of Philology, Professor, Dean of Faculty of Philology and Journalism named after Mykhailo Stelmakh, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine).

Стаття надійшла: 08.04.2021

Статтю прийнято до друку: 15.04.2021

УДК 811.111'27:[07:327(470:477)]"20"
DOI 10.31652/2521-1307-2021-32-109-118

NARRATIVES ON UKRAINE AND MANIPULATIVE TECHNIQUES IN RUSSIAN ENGLISH-LANGUAGE MEDIA

Mariana Karanevych

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Maksyma Kryvonosa Str., 2, Ternopil, Ukraine

e-mail: karanevych.m@gmail.com

ORCID 0000-0003-3563-2131

Introduction. *In the light of ongoing Russian-Ukrainian war, it is necessary to address the problem of Ukraine being portrayed in Russian media. In this context, there is a need for comprehensive analysis of Russian media narratives on Ukraine targeting English-speaking audience.*

Purpose. *The aim of this study is to single out and analyze narratives and manipulative techniques revealed in the articles about Ukraine posted in the English language on Russia Today website since 2014.*

Methods. *To study the problem, we analyzed two speeches by Russian President Putin and twenty four news articles. In the process of investigation we used the following research methods: linguistic observation and discourse analysis.*

Results. *The President of Russian Federation stresses the idea that Ukrainians and Russians are one folk, expresses regret concerning the collapse of the Soviet Union and hopes for its rebirth in a new form. These messages in Putin's speeches serve as guidelines for Russian media. To relieve Russia of the responsibility for invasion of the East of Ukraine and annexation of Crimea, Russian media use euphemisms and metaphorical expressions. Russian journalists repeatedly use derogatory terms to refer to Ukraine. To create negative associations in the minds of English-speaking readers, the word «Nazi» and its derivatives can often be found on RT website in reference to Ukrainians. In addition, Russian journalists persistently use Russian transliteration of Ukrainian placenames.*

Originality. *In the twenty-first century, the age of information, one can often hear the term «information war» that is used in the context of Russian-Ukrainian war. When it became obvious that a word can be used as a weapon in mass media, journalists, politicians, and historians focused their attention on fact-checking, psychologists investigated psychological manipulations in communication. At the same time, few studies have been published on linguistic means that are used to create the image of Ukraine in the world.*

Conclusions. *According to the results of the research, in order to shape the perception of Ukraine in the world, Russian journalists use the following narratives: external governance of Ukraine, Ukraine and Russia as «brotherly nations», «forced Ukrainization» of Ukraine, «Ukrainians being Nazis». The research results of this study suggest that such techniques as repetition, cherry picking, name calling, testimonial, fear, black and white fallacies, logical fallacy «causation vs correlation» are used to manipulate the target audience. Our findings can be useful for policy makers, journalists, linguists and educators. In the future it is possible to investigate how media with different political positions display their attitude to news about Ukraine. Additional study needs to be carried out to reveal the most effective ways to fight propaganda with education.*

Keywords: *Ukraine; Russian-Ukrainian war; media; propaganda; narrative; manipulative techniques; target audience.*

НАРАТИВИ ПРО УКРАЇНУ ТА МАНІПУЛЯТИВНІ ТЕХНІКИ У РОСІЙСЬКИХ АНГЛОМОВНИХ МЕДІА

Мар'яна Караневич

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

Україна, м. Тернопіль, вул. Максима Кривоноса 2

e-mail: karanevych.m@gmail.com

ORCID 0000-0003-3563-2131

З огляду на російсько-українську війну, варто звернути увагу на те, у якому світлі зображається Україна в російських медіа. У вищезгаданому контексті виникла потреба комплексно проаналізувати наративи російських засобів масової інформації, що спрямовані на англомовну аудиторію. Тому метою нашого дослідження є виявлення та аналіз наративів і маніпулятивних технік у статтях про Україну, опублікованих на сайті російського видання

«Russia Today» англійською мовою з 2014 року до сьогодні. Матеріалом нашого дослідження слугували 24 публіцистичні статті та 2 промови Президента Росії В. Путіна. У процесі дослідження використовували методи лінгвістичного спостереження та дискурс аналізу. Результати дослідження свідчать, що для того щоб формувати певне сприйняття України у світі, російські медіа використовують такі нарративи: зовнішнє управління Україною, Україна та Росія – братні країни, насильницька українізація України, українці – нацисти. Нарративи у промовах Президента Росії В. Путіна слугують орієнтиром для російських ЗМІ. Щоб зняти відповідальність за війну на сході України та анексію Криму, російські журналісти використовують евфемізми та метафоричні вирази. Водночас застосовують дерогативну лексику щодо України та українців. Крім того, російські ЗМІ вперто продовжують використовувати транслітерацію з російської мови українських власних назв. Під час аналізу джерел ілюстративного матеріалу ми виявили застосування таких маніпулятивних технік, як повтор, вибіркоче подання фактів, навішування ярликів, апелювання до авторитету, апелювання до страху, фальшива дилема, логічна хиба сумнівної причинності. Результати нашої роботи можуть бути корисними для політиків, журналістів, лінгвістів і педагогів.

У перспективі варто дослідити, як медіа, що представляють різні політичні погляди, висвітлюють новини про Україну. Додаткову роботу варто провести для виявлення найбільш ефективних способів боротьби з пропагандою за допомогою освіти.

Ключові слова: *Україна, російсько-українська війна, медіа, пропаганда, нарратив, маніпулятивні техніки, цільова аудиторія.*

НАРРАТИВЫ ОБ УКРАИНЕ И МАНИПУЛЯТИВНЫЕ ТЕХНИКИ В РОССИЙСКИХ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ МЕДИА

Марьяна Караневич

Тернопольский национальный педагогический университет

имени Владимира Гнатюка

Украина, г. Тернополь, ул. Максима Кривоноса 2

e-mail: karanevych.m@gmail.com

ORCID 0000-0003-3563-2131

Целью нашего исследования было выявление и анализ нарративов и манипулятивных техник в статьях об Украине, опубликованных на сайте российского издания «Russia Today» на английском языке с 2014 года по сей день. Материалом нашего исследования послужили 24 публицистические статьи и 2 речи Президента России В. Путина. Результаты исследования показывают, что для того, чтобы формировать определенное восприятие Украины в мире, российские медиа используют следующие нарративы: внешнее управление Украины, Украина и Россия – братские страны, насильственная украинизация Украины, украинцы – нацисты. Кроме того, было выявлено применение таких манипулятивных техник, как повтор, выборочное представление фактов, навешивание ярлыков, апеллирование к авторитету, апелляция к страху, ложная дилемма, логическая ошибка сомнительной причинности.

Ключевые слова: *Украина, российско-украинская война, медиа, пропаганда, нарратив, манипулятивные техники, целевая аудитория.*

Statement of the problem. In the twenty first century, the age of information, one can often hear the term «information war» that is used in the context of Russian-Ukrainian war. When it became obvious that a word can be used as a weapon in mass media, journalists, politicians, and historians focused their attention on fact-checking, psychologists investigated psychological manipulation in communication. At the same time, few studies have been published on linguistic means that are used to create the image of Ukraine in the world.

The analysis of latest research findings and publications. Language manipulation has received much attention of the linguists. Attempts have been made to investigate language manipulation in media [15], manipulation in political discourse [9], manipulative strategies in fiction translation [8], language techniques used by advertisers to arrest attention of their target audience [13]. However, as propaganda is considered to be the basic instrument of information operations [4, p. 25], there is still a need for comprehensive analysis of Russian media narratives on Ukraine targeting English-speaking audiences. In the light of ongoing Russian-Ukrainian war, it is necessary to address the problem of portraying Ukraine in Russian media. «Russia Today» (in this paper the acronym RT stands for «Russia Today») is state-controlled media that intends to shape the perception of English speakers about Russia's foreign policy. Journalists and politicians often use language to manipulate their target audience. Hence, there is a need to improve media literacy skills of media consumers and shape their ability to think critically. In the digital age the role of media literacy in educational process is increasing.

Due to this, **the aim of this study** is to determine and analyze narratives and linguistic techniques found in the articles about Ukraine posted in the English language on RT site since 2014.

In order to study the problem, we selected 24 news articles about Ukraine that were posted on Russia Today website. In addition, we analyzed 2 speeches by Russian President Putin because they may serve as guidelines for Russian media. The main research methods were the methods of *linguistic observation and analysis* to reveal narratives and manipulative techniques in the materials under investigation and *discourse analysis* to take into consideration the political framework in which the discourse was embedded.

Results and Discussion.

Narratives of Russian Media on Ukraine Targeted at English Speakers

Ukraine and Russia are «Brotherly Nations» The President of Russian Federation stresses the idea that Ukrainians and Russians are one people: «*Our concerns are understandable because we are not simply close neighbours but, as I have said many times already, we are one people*» (17). He expresses regret with regard to the collapse of the Soviet Union and hopes for its rebirth in a new form: «*Millions of people went to bed in one country and awoke in different ones, becoming ethnic minorities in the former Union republics overnight, while the Russian nation became one of the biggest, if not the biggest ethnic group in the world to be divided by borders*» (17), «*The USSR fell apart. <...> Many people both in Russia and in Ukraine, as well as in other republics hoped that the Commonwealth of Independent States that was created at the time would become the new common form of statehood. They were told that there would be a single currency, a single economic space, joint armed forces; however, all this remained empty promises, while the big country was gone*» (17). The messages in Putin's speeches serve as guidelines for the Russian media. Thus, the same narrative can be found on the pages of RT site: «*Then we defend our territory that we recognized, help our **fraternal nation***» (25), «*President Vladimir Putin and other officials in Moscow have maintained that Ukraine remains a **brotherly nation** to Russia despite the provocative behavior of politicians in Kiev*» (24). To relieve Russia of the responsibility for the

invasion of the East of Ukraine and annexation of Crimea, Russian media use such verbs as «*to reabsorb*» or «*to break away*» as can be seen in the following examples: «*Crimea was reabsorbed into Russia in 2014 after a local referendum that Ukraine insists was illegitimate*» (7); «*The Donetsk and Lugansk People's Republics also broke away from the continent's second largest country <...>*» (7). The same message is delivered through metaphorical expressions: «*Since Crimea has returned to Moscow's embrace <...>*» (14). Famous Orwell's paradox «War is Peace» finds its realization on RT site: «*A year after the peaceful reunification of Crimea with Russia <...>*» (27) and Putin's words: «*Yes, I make no secret of it, it is a fact and we never concealed that our Armed Forces, let us be clear, blocked Ukrainian armed forces stationed in Crimea <...>*» (19). At the same time, these tight «brotherly embraces» are suffocating for Ukrainians who defend territorial integrity of Ukraine: in the report of the Office of the High Commissioner for Human Rights on the situation in Ukraine the total number of the killed from 14 April 2014 to 15 February 2020 made up 13 000 to 13 200 [12, p. 8].

«*External Governance of Ukraine*» In their article on linguistic techniques of propaganda, Irfan and Khaja [7, p. 1185] state that the most common element of indoctrination is the use of *repetition* when the same information is presented in different ways so frequently that it comes to be accepted as common knowledge. On RT site one can find the following titles of articles: *Ukraine – a 'Banana Republic' without bananas* (13), *Behavior of Kiev government is worthy of a banana republic, not a European state* (3). Collins Dictionary provides the following definition for a derogatory term «banana republic»: «a small country, especially in Central America, that is politically unstable and has an economy dominated by foreign interest, usually dependent on one export, such as bananas» (6). The message of dependence of Ukraine on the West is often mentioned in RT articles: «*a US-preferred Ukraine policy*» (1), «*NATO's colonization of Ukraine*» (20), «*Western-backed groups are threatening to instigate political unrest should he (Volodymyr Zelensky) take any action that they don't find acceptable to their political agenda*» (22). At the same time, Russia is portrayed as a savior of Ukraine: «*<...> Chechen leader Ramzan Kadyrov stated that this would not alter his brotherly attitude to the Ukrainian people, who can always expect help from Chechens and Russians in times of trouble*» (15), «*The question now is: will its western 'friends' and Russia save Kiev from the abyss?*» (10).

«*Forced Ukrainization of Ukraine*» Nowadays the issue of language politics in Ukraine receives much attention in Russian media. In this context Russian journalists use such phrases as *forced Ukrainization* («*The new law constitutes an act of forced Ukrainization <...>*» (21)) or *artificial Ukrainization* («*Will they ever recognize that the artificial Ukrainization of Donbass, Lugansk and Crimea is not worth the enormous sacrifices (8)?*»). In a research paper by Edwards [5] it was proved that the language we speak defines our identity. This explains language policy in the Soviet Union and Russian Empire aimed at russification and cultural assimilation of peoples living under the Russian rule. In [2] and [3] the authors trace the chronology of Ukrainian language suppression from the seventeenth to the twentieth century in great detail. The so called theory of «fusion of nations» implied the disappearance of national languages. In the process of Sovietization an educational reform in 1959 initiated a long process of curtailment of Ukrainian-language instruction in schools and in 1961 the ruling party program emphasized the importance of the Russian language for the integration of the Soviet peoples [1]. President of Russia Putin pursues the same strategy in his politics: «*Look, what is 'soft power'? Culture is, of course, one of its aspects. Education, culture, and humanitarian ties in general*» (18). The same message can be found on the pages of state-controlled Russian media: «*Russian culture is a fact of life in Ukraine. Almost everybody – even radical nationalists – can speak Russian*» (11), which illustrates one of the

linguistic techniques of propaganda – «*cherry picking*». According to Irfan and Khaja [7, p. 1190], this term means «selective presentation or deliberate obfuscation of facts and misleading of the masses by half baked truths». Though, it is true that many Ukrainians born in the USSR understand the Russian language, it is the result of forceful sovietization / russification.

After a long period of linguocide, Ukrainian policy makers started the process of de-sovietization / de-russification. This evokes Kremlin's fear of losing control over Ukraine. In light of Russian-Ukrainian war, the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine launched a campaign «CorrectUA» to stop using Russian transliteration of Ukrainian placenames. In response to the above-mentioned campaign, Western media began to use correct spelling of Ukrainian geographical names. But Russian media persistently ignore the appeal to international community. Thus, on the site of Russia Today one can find *Kiev* instead of *Kyiv*: «*Western reporters in Kiev continue to ignore the rise of Neo-Nazism in Ukraine*» (12); *Lvov* instead of *Lviv*: «*Incidentally, a nation where whether you were born in Lvov <...>*» (2); and *Odessa* instead of *Odesa*: «*A district court in the Ukrainian city of Odessa has opted to remove Russian as an official regional language*» (23). In the article dedicated to «*erasing of Russian-style names*» Wilson states: «*Using the Ukrainian language we would switch from Chernobyl to have Chornobyl and Odessa would lose an 's' to become plain Odesa. But would anyone actually care?*» (26). Such resistance to the trend of using Ukrainian transliteration of Ukrainian proper names reveals the fact that Russian policy makers actually do care about it.

«*Ukrainians are Nazis*». In [7, p. 1189] the authors analyzed the linguistic technique «*name calling*» that is the practice of attaching certain names, qualities, traits generally with negative connotations to an opposing group without any feasible explanations. Hence, instead of making logical arguments, the opponent's personality or characteristics are attacked and stereotyped negatively. This technique can be easily found in the transcript of Putin's speech, who calls the participants of the Revolution of Dignity «*nationalists, neo-Nazis, Russophobes and anti-Semites*» (17). At this point it should be noted that the resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine says that the Euromaidan (which is another name for the Revolution of Dignity) is one of the key moments of the Ukrainian state and an exponent of the national idea of freedom [14]. The above mentioned lexical items are used in RT articles to demonize Ukrainians who support the western vector of the development of Ukraine: «*The Foreign Ministry accused Washington and its allies of turning a blind eye to the excesses of what it called militant, Russophobic and anti-Semitic forces operating on Kiev's central Independence Square <...>*» (9), «*In the process, the West has effectively allied itself with neo-Nazis <...>*» (9), «*<...> the majority of people of Crimea decided that with neo-Nazis on the rampage and a fiercely anti-Russia administration in power in Kiev, it was time to say 'dosvedanya' to Ukraine and return to Mother Russia*» (5). To create negative associations in the minds of English-speaking readers, in 24 articles on RT website the word *Nazi* was used 8 times and *neo-Nazi* – 10 times in reference to Ukrainians, the lexical item *Nazism* was revealed 3 times in reference to ideology praised in Ukraine.

Manipulative Techniques in Russian Media

As reported above, in the articles under investigation we revealed such techniques as repetition, cherry picking, and name calling. Let us now look at other manipulative techniques. One of the linguistic techniques used for dissemination of propaganda is rhetoric, i.e. the choice of words and the mode of argument employed. At the same time, ethos is the argument based on evoking the credibility of the person making the argument [7, p. 1186]. According to Muluk and Habiburrahim [11, p.168], in political communication one frequently sees famous people delivering their opinion to the audience and endorsing the speaker and their ideas. For this purpose,

the technique «*testimonial*» is used. Thus, on RT website Oliver Stone's viewpoint is mentioned to put it into practice: «*Some like film director Oliver Stone even call it (Maidan) a US-staged coup <...>*» (4). It is worth mentioning that Oliver Stone is the creator of the Russian film 'Ukraine on Fire', which requires a separate consideration by scholars. Pathos is the argument based on evoking emotions in the audience [7, p. 1186]. Hence, one can observe the attempts to evoke *fear* in the target audience in the speech of the President of the Russian Federation: «*Otherwise, dear friends (I am addressing both Ukraine and Russia), you and we – Russians and Ukrainians – could have lost Crimea completely, and that could have happened in the near historical perspective. <...> It would have meant that Nato's navy would have been right there in this city of Russia's military glory, and this would have created not an illusory but a perfectly real threat to the whole of southern Russia*» (17). This example can also serve as an illustration of the technique «*black and white fallacies*» which is the implication that there are only two sides to a situation or only two options to an issue [7, p. 1191]. Logos is the argument that panders to logic or the appearance of such. If speakers have no strong arguments, they may use logical fallacies [7, p. 1186]. One of them is called «*causation vs correlation*» that is malicious use of data by the person who aims to prove that an event B occurs due to an event A, even when the case may actually not be so [7, p. 1188]. The following examples that were revealed in the articles posted on RT site illustrate this logical fallacy: «*But when hatred for all things Russian is encouraged and even enforced, why expect tolerance for gay or HIV-positive people, the Roma or other minorities?*» (2), «*The people of Ukraine know this, and they probably also know that changing the names of their streets, towns and cities does not put bread on the table*» (26).

Importantly, further analysis of RT publications showed that oftentimes the readers are not provided with the possibility to check information. Thus, the author of the article didn't mention the name of «a member of Zelensky's own party»: «*In November, a member of Zelensky's own party and a native of the peninsula said that Crimea was better off under Russian governance*» (7). Hence, the source of information is not reliable. In the next sentence «the observers» are anonymous too, no one can check their qualification: «*At the time, many observers felt Poroshenko made the move to make life difficult for the incoming leader, given his preference for the use of Russian*» (16). Moreover, the readers of RT articles must rely on the assumptions of their authors rather than facts: «*The radicals stopped trucks carrying food from Ukraine and blew up several pylons supplying mains electricity to the peninsula. If this happened in any Western country, it would be labeled terrorism*» (14). But as the territory of Crimea was annexed by the Russian Federation, Ukraine acts according to Article 55 of Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of 12 August 1949: «*To the fullest extent of the means available to it, the Occupying Power has the duty of ensuring the food and medical supplies of the population; it should, in particular, bring in the necessary foodstuffs, medical stores and other articles if the resources of the occupied territory are inadequate*» [6, p. 187]. It should be noted that information war has led to the emergence of fact-checking organizations such as StopFake and Voxcheck that verify information and present their work in many languages, including English.

Conclusions and further research prospects. To sum up, in order to shape the perception of Ukraine in the world, Russian media use the following narratives: «external governance of Ukraine», Ukraine and Russia are «brotherly nations», «forced Ukrainization» of Ukraine, «Ukrainians are Nazis». The evidence from this study suggests that such techniques as repetition, cherry picking, name calling, testimonial, fear, black and white fallacies, logical fallacy «causation vs correlation» are used to manipulate the target audience. Moreover, the consumers of Russian

media are often not provided with the possibility to check information and have to rely on assumptions of the authors rather than facts.

We think that our findings could be useful for policy makers, journalists, linguists and educators. In the future it is possible to investigate how media with different political positions display their attitude to news about Ukraine. Further studies are needed to test levels of media literacy among pupils and students. Additional work needs to be carried out to reveal the most effective ways to fight propaganda with education.

REFERENCES

1. Britannica. Soviet Ukraine in the postwar period. *Encyclopedia Britannica*. URL : <https://www.britannica.com/place/Ukraine/Soviet-Ukraine-in-the-postwar-period#ref404643> (data zvernennia: 09.01.2021).
2. Danylenko A. The Ukrainian Language in Documents and in Reality. *Harvard Ukrainian Studies*. 29 (1-4). 2007. P. 421–429. URL : <https://www.husj.harvard.edu/articles/the-ukrainian-language-in-documents-and-in-reality> (data zvernennia: 12.01.2021).
3. Danylenko A., Naienko H. Linguistic russification in Russian Ukraine: languages, imperial models, and policies. *Russ Linguist*, 43, 2019. P. 19-39. <https://doi.org/10.1007/s11185-018-09207-1>
4. Darczewska J. The anatomy of Russian information warfare. The Crimean operation, a case study. Warsaw : Centre for Eastern Studies, 2014.
5. Edwards J. *Language and Identity: An introduction* (Key Topics in Sociolinguistics). Cambridge : Cambridge University Press, 2009. doi:10.1017/CBO9780511809842.
6. International Committee of the Red Cross. *Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of 12 August 1949*. URL : https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocity-crimes/Doc.33_GC-IV-EN.pdf (data zvernennia: 15.01.2021).
7. Irfan M., Khaja H. An analysis of the linguistic techniques of propaganda in marketing and politics. *International Journal of English Learning and Teaching Skills*, 2 (2), 2019. P. 1181–1195. <https://doi.org/10.15864/ijelts.2213>
8. Klimovich N.V. Manipulative strategies in the translations of literary texts carried out in the Soviet Union. *Journal of Siberian Federal University*, 9 (3), 2016. P. 543-550. <https://doi.org/10.17516/1997-1370-2016-9-3-543-550>
9. Kunle O., Maleshoane R.-M., Gift M. Exploring manipulative rhetorical choices in Nigerian political speeches. *Cogent Arts & Humanities*, 8 (1), 2021. P. 1–13.
10. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. *CorrectUA*. URL : <https://mfa.gov.ua/en/correctua> (data zvernennia: 15.01.2021).
11. Muluk S., Habiburrahim H. The Language of Propaganda in President Bush Jr. Political Speech. *Jurnal Ilmiah Peuradeun*. 8(1). 2020. P. 157–178. <https://doi.org/10.26811/peuradeun.v8i1.405>.
12. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. *Report on the human rights situation in Ukraine 16 November 2019 to 15 February 2020*. URL : https://jfp.org.ua/system/reports/files/136/en/Report_on_the_human_rights_situation_in_Ukraine_16_November_2019_to_15_February_2020.pdf (data zvernennia: 16.01.2021).
13. Prelipceanu C.-M. Advertising and language manipulation. *Diversité et Identité Culturelle en Europe*, X (2). 2013. P. 24–254. URL : http://www.diversite.eu/pdf/10_2/DICE_10.2_Full_Text_p247-p254-Cristina-Maria-PRELIPCEANU.pdf (data zvernennia: 19.02.2021).

14. Verkhovna Rada of Ukraine. *Adopted the Resolution «On the Statement of the Verkhovna Rada of Ukraine in Connection with the Seventh Anniversary of the Beginning of the Euromaidan and the Events of the Revolution of Dignity»*. URL : <https://www.rada.gov.ua/en/news/News/203521.html> (data zvernennia: 18.02.2021).

15. Wadi S. I., Ahmed A. Language manipulation in media. *International Journal on Studies in English Language and Literature*, 3 (7). 2015. P. 16-26. URL : <https://www.arcjournals.org/pdfs/ijSELL/v3-i7/3.pdf> (data zvernennia: 16.01.2021).

LIST OF ILLUSTRATIVE MATERIALS

1. 'America is back': Biden fills State Department slots with more Obama vets, including Ukraine 'coup plotter' Victoria Nuland. (2021, January 16). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/usa/512763-biden-appoints-nuland-sherman/> (retrieved: 17.01.2021).

2. Antonov A. (2020, February 20) US wants to spend \$38mn raising a generation of Euro-Atlantic Ukrainians, but it has to fight Ukraine to do it. *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/481305-usaid-ukrainian-identity-russia/> (retrieved: 03.01.2021).

3. 'Behavior of Kiev government is worthy of a banana republic, not a European state'. (2014, August 4). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/177768-ukraine-poroshenko-constitution-tensions/> (retrieved: 04.01.2021).

4. Brokering power: US role in Ukraine coup hard to overlook. (2015, February 19). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/news/233439-us-meddling-ukraine-crisis/> (retrieved: 10.01.2021).

5. Clark N. (2015, August 21) Putin goes to Crimea – but where's the Western outrage? *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/313008-crimea-putin-media-western/> (retrieved: 10.01.2021).

6. Collins (n.d.). Banana republic. In *Collins Dictionary*. URL : <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/banana-republic> (retrieved: 10.01.2021).

7. Crimean senator tells Zelensky – return Ukraine to Moscow Time to recall days before it became 'Europe's most backward country'. (2021, January 1). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/russia/511327-ukraine-prosperity-moscow-time/> (retrieved: 03.01.2021).

8. Gurnov A. (2015, May 26) Poroshenko presidency, one year on: Can peace be achieved amid heightened nationalism? *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/262169-poroshenko-ukraine-presidency-year/> (retrieved: 12.01.2021).

9. Kerry's threats vs Russia unacceptable, West sides with neo-Nazis - Russian FM. (2014, March 3). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/news/kerry-statement-ukraine-unacceptable-605/> (retrieved: 11.01.2021).

10. MacDonald B. (2014, September 24) Ukraine is broke – and winter is coming... *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/190332-ukraine-economy-crisis-bankrupt/> (retrieved: 04.01.2021).

11. MacDonald B. (2015, March 30) Kiev's new plan to avoid collapse? Ban Russian cartoons! *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/245317-ukraine-ban-cartoons-economy-crisis/> (retrieved: 14.01.2021).

12. MacDonald B. (2015, May 10) Western reporters in Kiev continue to ignore the rise of Neo-Nazism in Ukraine. *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/387878-western-correspondents-kiev-neo-nazis/> (retrieved: 11.01.2021).

13. MacDonald B. (2015, July 10) Ukraine – a 'Banana Republic' without bananas. *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/272986-ukraine-crisis-conflict-maidan/> (retrieved: 03.01.2021).

14. MacDonald B. (2016, May 19) Crimea River: Decades after Tatar deportation, situation is far from black & white. *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/343599-crimea-tatars-deportation-russia/> (retrieved: 12.01.2021).

15. Only Russia can save Ukraine, Kadyrov tells Poroshenko. (2018, May 25). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/russia/427734-kadyrov-russia-save-ukraine/> (retrieved: 12.01.2021).

16. President Zelensky must speak Ukrainian, but only while conducting his ‘constitutional’ duties, Kiev's Supreme Court rules. (2020, October 10). *Russia Today*. URL : from <https://www.rt.com/russia/503133-zelensky-court-ukrainian-language/> (retrieved: 57.01.2021).
17. Putin V. (2014) *Address by President of the Russian Federation*. Official Internet Resources of the President of Russia. URL : <http://en.kremlin.ru/events/president/news/20603> (retrieved: 16.01.2021)
18. Putin V. (2020) *Vladimir Putin's annual news conference*. Official Internet Resources of the President of Russia. URL : <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/64671> (retrieved: 17.01.2021).
19. Putin: ‘Supporting Russophobia in Ukraine will result in catastrophe’. (2014, November 16). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/russia/official-word/206051-putin-russophobia-ukraine-nato/> (retrieved: 10.01.2021).
20. Ritter S. (2020, June 13) NATO’s colonization of Ukraine under guise of partnership. *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/491730-ukraine-nato-partnership-colonization/> (retrieved: 17.01.2021).
21. Russian parliament blasts new Ukrainian language law as violation of European Charter. (2017, September 27). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/russia/404726-russian-parliament-blasts-new-ukrainian/> (retrieved: 17.01.2021).
22. Ryan D. (2019, May 24) West-backed think tanks threaten new Ukrainian president with disturbing list of ‘RED LINES’. *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/news/460210-ukraine-ngos-zelensky-red-lines/> (retrieved: 19.01.2021).
23. Tickle J. (2020, September 2) Despite being famed port city’s primary language, Ukrainian authorities in Odessa strip Russian of its status as official tongue. *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/russia/499703-odessa-strips-russian-status/> (retrieved: 19.01.2021).
24. Ukraine may legalize dual citizenship – but those with Russian passports should be banned from voting, draft law says. (2021, January 28). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/russia/513830-ukraine-dual-citizenship-zelensky/> (retrieved: 29.01.2021).
25. ‘We won’t fight Ukraine, I promise’: Was this the fieriest interview of Sergey Lavrov’s career? (2018, December 24). *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/news/447318-lavrov-interview-grilling-ukraine/> (retrieved: 18.01.2021).
26. Wilson D. (2019, November 20) #KyivNotKiev? Ukraine erasing of Russian-style names provides much-needed distraction for more serious problems at home. *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/473817-ukraine-russian-language-kiev/> (retrieved: 15.01.2021).
27. Yakonenko A. (2015, March 18) Crimea: one year on. *Russia Today*. URL : <https://www.rt.com/op-ed/241933-russia-crimea-reunification-history-ukraine/> (retrieved: 15.01.2021).

Караневич Мар’яна Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики перекладу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Україна).

Караневич Мар’яна Игоревна, кандидат филологических наук, доцент кафедры теории и практики перевода Тернопольского национального педагогического университета имени Владимира Гнатюка (Украина).

Mariana Karanevych, PhD in Philology, Associate Professor at the Department of Theory and Practice of Translation, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University (Ukraine).

Стаття надійшла: 27.04.2021

Статтю прийнято до друку: 06.05.2021